

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

מצין ב'לקוטי שיחות' חלק ב' עמ' 511): 'וה' בהיכל קדשו, דא ר' יצחק בר' לעזר בכנישתא מדרשא דקיסרין וזה ר' יצחק בן ר' לעזר באסיפת המדרש בקיסרין" אף לא פל נשמות הצדיקים יכולות להתנשאות פל-פך, מלבד אלה שגשמתם היא מבחינת אצילות ממש שנקראים "אחים ורעים", והם יחידי סגולה שבדור, פנשמת רבי שמעון בן יוחאי וכיצא בזה, ודי-למבין (ואחר-כך מוסיף כנראה הכונה להגהה של אדמו"ר ה'צימת זרק' במאמר הגי'ל של אדמו"ר הזקן: ועין ב'תורה אור' פרשת בא, בענין שם 'צבאות'. שם נתבאר כי הסיבה לכך שהשם 'צבאות' לא נזכר בתורה אלא רק בימי הנביאים - היא, שבימי משה רבנו שנבואתו הייתה מעולם האצילות, בני ישראל היו במצב נעלה והיו יכולים לקבל את דבר ה' בתורה כפי שהוא באצילות, היינו שהאלוקות שבתורה תהיה בגלוי, אבל בימי הנביאים כאשר בני ישראל היו במצב שהנביאים נדרשו להוכיח אותם על מעשים לא רצויים, הם לא היו יכולים לקבל את דבר ה' היישר מעולם האצילות, והיה צורך בהתלבשות וירידת דבר ה' מעולם האצילות לעולם הבריאה וכן הלאה, ולכן הנביאים דיברו בשם 'צבאות' השייך לעולם הבריאה, ומתייחס לגדודי וחילות המלאכים והנשמות שבעולם הבריאה, אבל משה רבנו העביר את דבר ה', כאמור, מעולם האצילות ויש לוֹמַר שמסירת דבר ה' מעולם האצילות עלי-ידי משה רבינו היא על-דרך שאמר משה "ונתתי עשב"¹⁵ ומוסבר על כך בחסידות, שלכאורה תמוה איך יכול משה רבנו לומר לבני ישראל שאם ישמעו את מצוות ה' יזכו לשפע ברכות "ונתתי עשב בשדך..." , בסגנון שמשמעו שמשו רבינו הוא הנותן, והרי הקדוש-ברוך-הוא הוא המשפיע את עשב השדה וכל שאר ההשפעות? אלא שמשו רבינו היה בטל לקדוש-ברוך-הוא בתכלית הביטול, וכאשר הוא אומר "ונתתי" אין כוונתו חלילה לעצמו, אלא כדברי חכמינו ז"ל "שכינה מדברת מתוך גורנו", ולמעשה הקדוש-ברוך-הוא הוא האומר "ונתתי" ועל-דרך שמצינו¹⁶ שהמלאך נקרא לפעמים בשם הוי' וגם זה מאותה סיבה - כיוון שהמלאך בטל לקדוש-ברוך-הוא ואינו מציאות לעצמו אלא פועל בשליחות הקדוש-ברוך-הוא, הרי הוא נקרא בשם ה' ¹⁷. כפי שמצויין בהערה 17, עד כאן הביא הרבי את תוכן המאמר של אדמו"ר הזקן בדבור-המתחיל הזה (משנת תקס"ד), ועל כך מוסיף הרבי כדלהלן.

נפרדת כלל, עד כדי כך שכאשר הוא אומר שבאים על עצמו, אין לו שום כוונה לפאר ולרומם את עצמו אישית, חלילה, אלא לרומם ולנשא את האלוקות.
וזהו ההבדל בין מעמדו ומצבו של הנשמות בעולם האצילות, למעמדו ומצבו של הנשמות בעולמות שלטמה מאצילות. בעולם האצילות - האלוקות היא בגלוי, ומימלא הנשמות הן בתכלית הביטול לאלוקות. אבל למטה מעולם האצילות, כיוון שהאלוקות נסתרה, הנשמות אינן באותה דרגה של ביטול - זה גורם גם את ההפרש בין אפן העבודה של הנשמות בעולמות בריאה-יצירה-עשייה לאפן העבודה של הנשמות בריאה-יצירה-עשייה לאפן העבודה של הנשמות בעולם האצילות, שיהיה פל מציאותו היא המציאות דאלוקות. ועל-פי-זה יובן מה שאמרו על רבי שמעון בן יוחאי "מאן פני האדון" כו'. אף לא פל נשמות הצדיקים יכולות להתנשאות פל-פך, מלבד אלה שגשמתם היא מבחינת אצילות ממש שנקראים "אחים ורעים", והם יחידי סגולה שבדור, פנשמת רבי שמעון בן יוחאי וכיצא בזה, ודי-למבין (ואחר-כך מוסיף: ועין ב'תורה אור' פרשת בא, בענין שם 'צבאות'. ויש לומר על-דרך שאמר משה "ונתתי עשב"¹⁵, ועל-דרך שמצינו¹⁶ שהמלאך נקרא לפעמים בשם הוי' ¹⁷. כפי שכתבנו בהערה 14, הרי כיוון שהיא דבוקה באלוקות, היא בטלה לחלוטין ואינה זקוקה ל'עבודה' ומאמץ כדי להתבטל אלא עבודתה היא באפן של הגבחה כו', כלומר, התעלות וההתרוממות וההגבחה אינן סתירה להתבטלות המוחלטת לאלוקות, לפי שאין זה הגבחה עצמו אלא הגבחה האלוקות, שהרי פל מציאותו היא המציאות דאלוקות ואין לה מציאות נפרדת מאלוקות ואין לה כל תחושה של ישות, כך שכאשר היא מתעלה ומתרוממת, זו התעלות והתרוממות של האלוקות. ועל-פי-זה יובן מה שאמרו על רבי שמעון בן יוחאי "מאן פני האדון" כו'. לפי זה, אין זה פלא שהזוהר אומר על רשב"י שהוא "פני האדון ה'", כיוון שבהיותו נשמה דאצילות, הוא בטל לאלוקות בביטול מוחלט, ובלשון אדמו"ר מהור"י צ"ע (במאמר משנת תרפ"ז, נסמן בהערה 1): "הרשב"י נ"ע שהיה בתכלית הביטול לאור-אין-סוף ולא היה בבחינת מציאות לעצמו כלל, על-כן שייך לומר עליו "אדון ה'" היינו האלוקות שבו, כי לעצמו אינו בבחינת מציאות כלל", וכדברי התלמוד הירושלמי (שהרבי

(14) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, א.) 15) עקב יא, טו. וראה לקו"ת בחוקותי נ, א. ובכ"מ. 16) ראה אגה"ק ס"ו"ס כה (קמא, א.) קו"א קנט, א. 17) ע"כ תוכן מאמר אדמו"ר הזקן.